

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μακροοικονομικές Γ Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Τεύχος 16 - Σεπτέμβριος 2021

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11
Αθήνα 106 72

www.hfisc.gr

T: 211 1039600
Φ: 210 3615531
e-mail: hfisc@hfisc.gr

- Ισχυρή αύξηση του ΑΕΠ το β' τρίμηνο κατά 16,2%, σε ετήσια βάση.

- Ρεαλιστική η αναθεώρηση του ετήσιου στόχου για το ΑΕΠ το 2021 προς τα πάνω, χωρίς να αποκλείεται ανάκαμψη "τύπου V".

- Σημαντική πτώση της ανεργίας στο 15% τον Ιούνιο, σε ετήσια βάση, με παράλληλη αύξηση του εργατικού δυναμικού.

- Αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά €446 εκατ. (+6,3%) το πρώτο εξάμηνο του 2021.

- Ανάκαμψη των τουριστικών εισπράξεων τον Ιούνιο στο 31% αυτών του 2019.

- Και πάλι θετικός ο πληθωρισμός: ο Εν.ΔΤΚ τον Αύγουστο στο 1,2%.

- Στο 5,6% του ΑΕΠ εκτιμάται το ταμειακό πρωτογενές έλλειμμα του προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης στο επτάμηνο.

- Οι πρόδρομοι δείκτες οικονομικής συγκυρίας (δείκτης οικονομικού κλίματος, δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση-PMI, κύκλος εργασιών στη βιομηχανία) προοιωνίζουν διατήρηση της θετικής μακροοικονομικής τάσης.

- Παραμένει επίμονα υψηλό το απόθεμα ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του ελληνικού Δημοσίου περί τα €2,3 δισ.

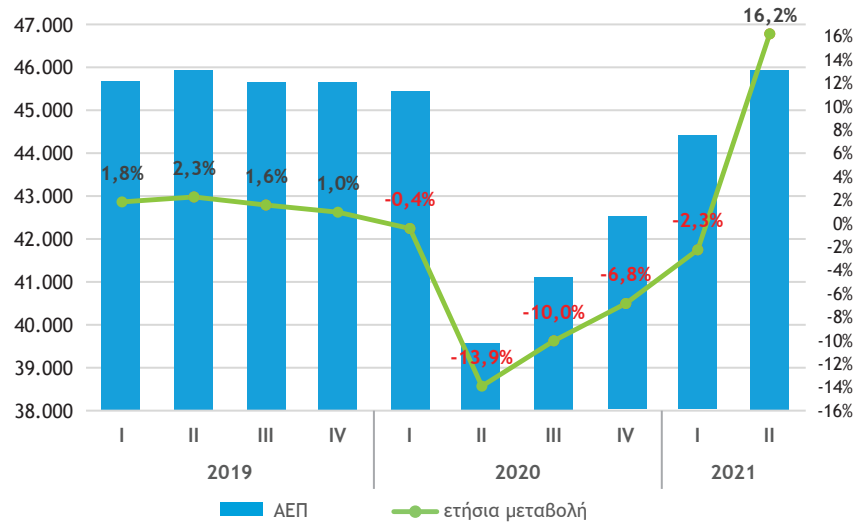
- Υψηλό απόθεμα καταθέσεων νοικοκυριών και επιχειρήσεων - €164 δισ. περίπου. Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων του Δημοσίου παραμένουν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Το ΑΕΠ, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αυξήθηκε κατά 16,2% το β' τρίμηνο του 2021 έναντι του αντιστοίχου τριμήνου του 2020. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη σταδιακή άρση των μέτρων περισταλής της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας το β' τρίμηνο του έτους και στον περιορισμό της οικονομικής ανασφάλειας, ειδικά σε σχέση με αυτή που επικρατούσε το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι. Η θετική αυτή επίδοση οδηγεί το Υπουργείο Οικονομικών στην ανθεώρηση προς τα πάνω του στόχου για την ετήσια μεγέθυνση το 2021 στο 5,9%¹, έναντι αρχικής πρόβλεψης για 3,6%. Η μεγαλύτερη συνεισφορά στην αύξηση του ΑΕΠ β' τριμήνου προήλθε από την ιδιωτική κατανάλωση, ενώ ταυτόχρονα θετικά κινήθηκαν δημόσια κατανάλωση, ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Στον αντίποδα, σημαντική αύξηση σημείωσαν επίσης οι εισαγωγές.

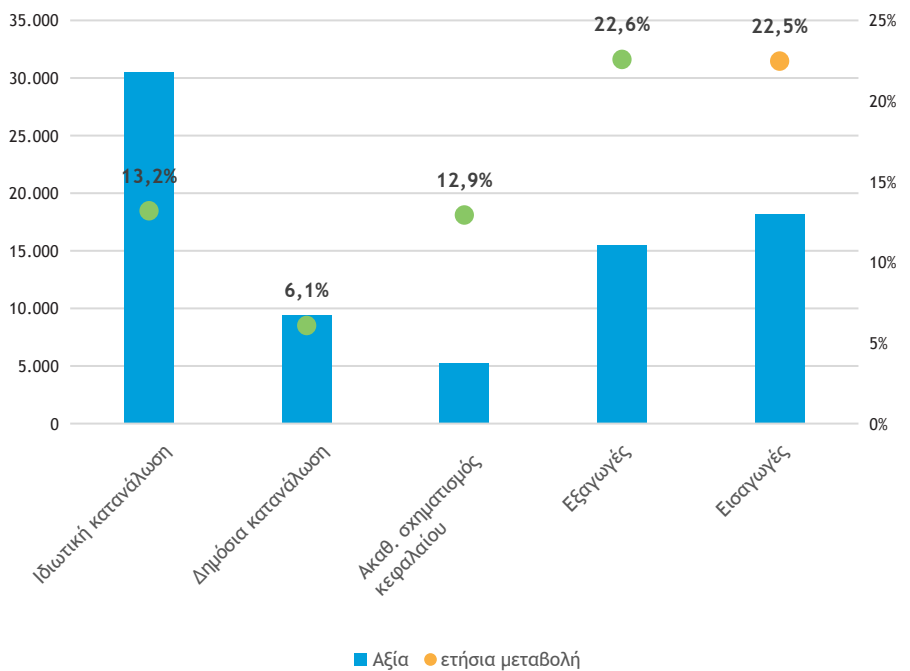
Ειδικότερα, το β' τρίμηνο του 2021 η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε, σε ετήσια βάση, κατά 13,2% γεγονός που αντανάκλα την μείωση της οικονομικής αβεβαιότητας. Η αύξηση της απασχόλησης κατά 315 χιλ. άτομα σε σχέση με τον Μάρτιο του 2021 συνέβαλε επίσης στη θετική αυτή εξέλιξη (βλ. παρακάτω ενότητα «Απασχόληση»). Η δημόσια κατανάλωση αυξήθηκε κατά 6,1%. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου ενισχύθηκε κατά 12,9%, ενώ συνολικά, ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου -ο οποίος συμπεριλαμβάνει και την μεταβολή των αποθεμάτων- αυξήθηκε κατά 37,1%. Όλες οι επιμέρους κατηγορίες παγίων επενδύσεων κινήθηκαν ανοδικά, πλην της κατηγορίας «κατοικίες», η οποία μειώθηκε κατά 1,1%. Στις ανοδικές κατηγορίες ξεχώρισε η αύξηση στον «μεταφορικό εξοπλισμό», η οποία ξεπέρασε το 336%, ήτοι σε απόλυτο μέγεθος αύξηση €302 εκατ. Στον αντίποδα, στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών καταγράφηκε διόγκωση του ελλείμματος κατά €486 εκατ. το β' τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι, παρόλο που οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά €2.853 εκατ. (+22,6%), καθώς η θετική αυτή εξέλιξη υπερκαλύφθηκε από την αύξηση των εισαγωγών κατά €3.339 εκατ. (+22,5).

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη Α.Ε.Π. τριμήνου (σε εκατ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, αλυσωτοί δείκτες όγκου, σταθερές τιμές 2015)

Διάγραμμα 2: Βασικές Συνιστώσες του ΑΕΠ β' τρίμηνο 2021 (σε εκατ. € και μεταβολή σε σχέση με το β' τρίμηνο του 2020)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, αλυσωτοί δείκτες όγκου, σταθερές τιμές 2015)

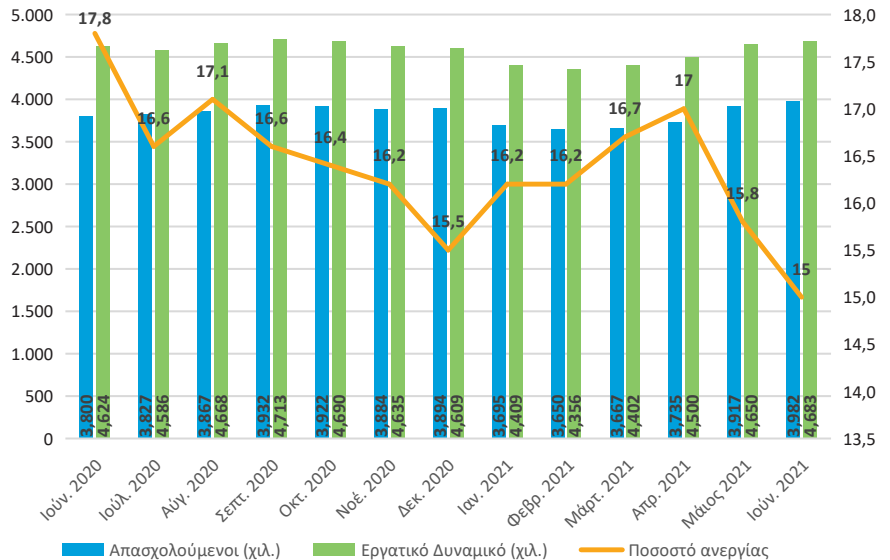
*Η πράσινη κουκίδα αντιστοιχεί σε θετική -από τη σκοπιά της μεγέθυνσης- εξέλιξη και η πορτοκαλί σε αρνητική.

* Ανακοινώθηκε από τον πρωθυπουργό στην ΔΕΘ στις 11 Σεπτεμβρίου 2021.

Απασχόληση

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το ποσοστό ανεργίας τον Ιούνιο του 2021 μειώθηκε αισθητά κατά 2,8 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο και διαμορφώθηκε σε 15%. Πτωτική είναι επίσης η βραχυχρόνια τάση του τελευταίου διμήνου. Επισημαίνεται ιδίως ότι η πτώση αυτή του ποσοστού της ανεργίας, σε ετήσια βάση, οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση των απασχολούμενων κατά 182 χιλ. άτομα και όχι στη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού, το οποίο την ίδια περίοδο αυξήθηκε κατά 59 χιλ. άτομα.

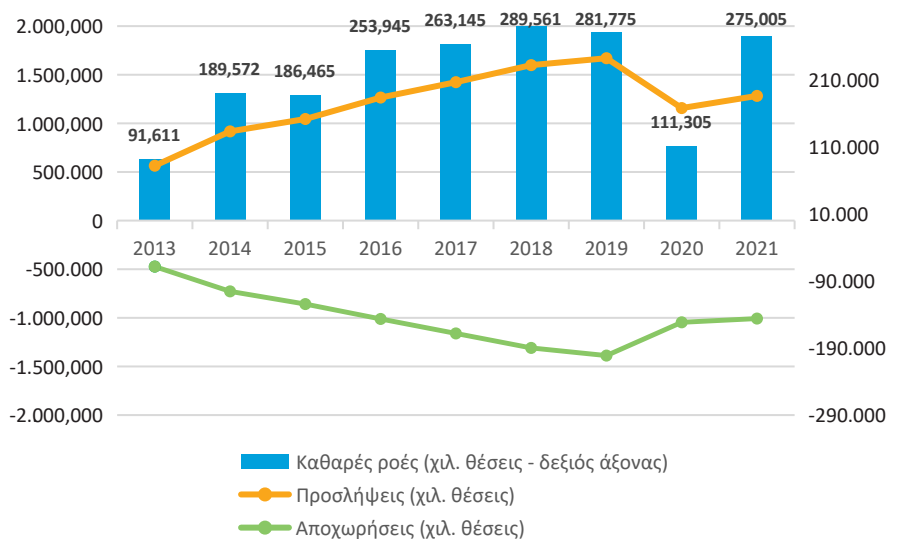
Διάγραμμα 3: Εξέλιξη εργατικού δυναμικού, απασχόλησης και ποσοστού ανεργίας (Ιούν. 2020 – Ιούν. 2021)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (εποχικά διορθωμένα στοιχεία).

Αντίστοιχα ενθαρρυντική εικόνα παρουσιάζουν τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ» για τις ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Ειδικότερα, σωρευτικά για τους μήνες Ιανουαρίου–Ιουλίου 2021, οι αναγγελίες προσλήψεων ανήλθαν στις 1.282.489 και οι αποχωρήσεις έφτασαν τις 1.007.484, με αποτέλεσμα το ισοζύγιο των ροών μισθωτής απασχόλησης να είναι θετικό κατά 275.005 θέσεις εργασίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι προσλήψεις αυξήθηκαν κατά 10,8% σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2020 και οι αποχωρήσεις μειώθηκαν κατά 3,7%. Οι νέες αναγγελίες προσλήψεων αφορούσαν τόσο θέσεις πλήρους απασχόλησης (51% του συνόλου των προσλήψεων) όσο και θέσεις μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης (40% και 9% αντίστοιχα). Οι κλάδοι με υψηλότερα θετικά ισοζύγια τον Ιούλιο του 2021 είναι οι δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης, τα καταλύματα και το λιανικό εμπόριο, οι οποίοι ευνοούνται σημαντικά από την ανάκαμψη της τουριστικής κίνησης που σημειώνεται εφέτος.

Διάγραμμα 4: Ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα (Ιανουάριος-Ιούλιος)

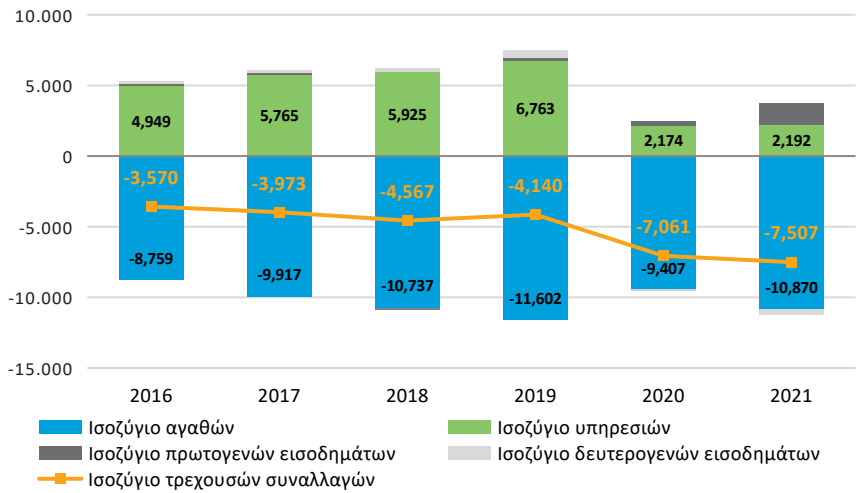
Πηγή: Υπουργείο Εργασίας, Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Ισοζύγιο Πληρωμών

Κατά το α' εξάμηνο του 2021, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε έλλειμμα €7.507 εκατ., αυξημένο κατά €446 εκατ. (+6,3%) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην επιδείνωση των ισοζυγίων αγαθών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά €1.463 και €238 εκατ. αντίστοιχα, η οποία μερικώς μόνο αντισταθμίστηκε από τη βελτίωση των ισοζυγίων πρωτογενών εισοδημάτων και υπηρεσιών κατά €1.237 και €18 εκατ. αντίστοιχα. Η επιδείνωση του ισοζυγίου αγαθών οφείλεται στη μεγαλύτερη αύξηση της αξίας των εισαγωγών (+5.585 εκατ.) σε σχέση με την αύξηση της αξίας των εξαγωγών (+4.122 εκατ.). Από την άλλη πλευρά, η οριακή βελτίωση του ισοζυγίου υπηρεσιών προέρχεται από την αύξηση του πλεονάσματος του ταξιδιωτικού ισοζυγίου (+570 εκατ.) η οποία υπερκάλυψε την επιδείνωση του ισοζυγίου μεταφορών (-486 εκατ.) και του ισοζυγίου λοιπών υπηρεσιών (-69 εκατ.). Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μειώθηκε το α' εξάμηνο κατά 445 χιλ. (-20,4%), αλλά οι σχετικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά €374 εκατ. (+51%) σε σχέση με πέρυσι λόγω της αύξησης της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι. Όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 586 εκατ. σε σχέση με πέρυσι και διαμορφώθηκαν στα €2,3 δισ.

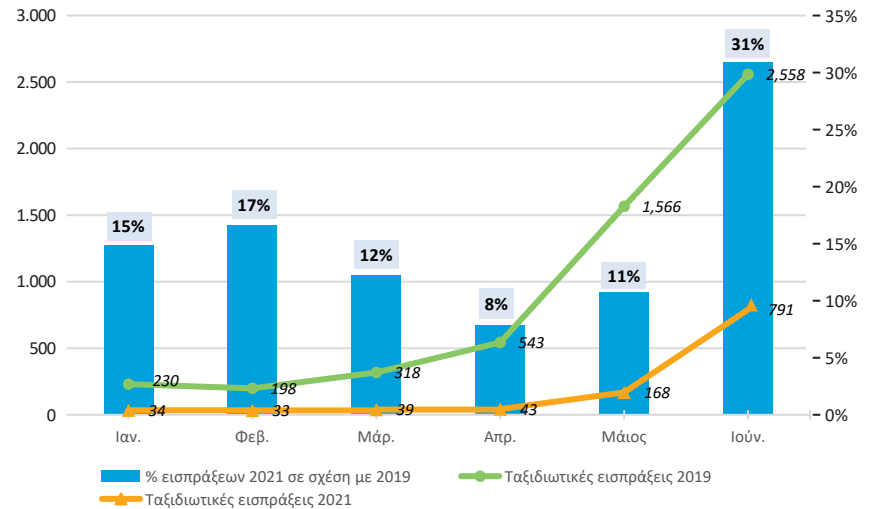
Ειδικότερα οι ταξιδιωτικές εισπράξεις κινήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα τους πρώτους πέντε μήνες του 2021, ανερχόμενες σε μόλις 8% με 17% των εισπράξεων του 2019 (βλ. Διάγραμμα 6). Αισθητή βελτίωση υπήρξε τον Ιούνιο, οπότε σημειώθηκε άνοδος σε €791 εκατ. ήτοι σε 31% των εισπράξεων του 2019 - έναντι μόλις 83 εκατ. το 2020. Σε επίπεδο εξαμήνου το αποτέλεσμα αγγίζει το 20% των εισπράξεων του 2019. Η θετική τάση των τουριστικών εισπράξεων τον Ιούνιο αναμένεται να ενισχυθεί σημαντικά τους επόμενους μήνες προσεγγίζοντας ακόμα περισσότερο τις εισπράξεις του 2019. Η εκτίμηση αυτή στηρίζεται στη σημαντική αύξηση της κίνησης επιβατών εξωτερικού, σύμφωνα με τα στοιχεία του διεθνούς αεροπλιμένα Αθηνών τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο (διάγραμμα 7), σε σχέση με πέρυσι, για τους οποίους δεν είναι επί του παρόντος διαθέσιμα τα στοιχεία των ταξιδιωτικών εισπράξεων από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Διάγραμμα 5: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών Α' εξαμήνου (σε εκατ. €)

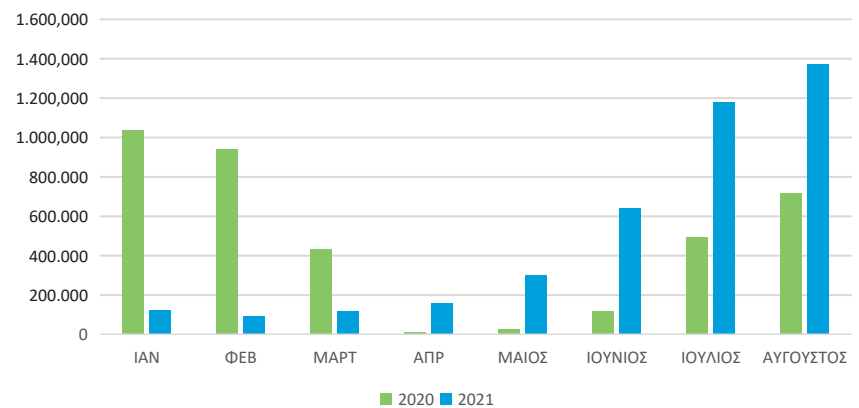
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Διάγραμμα 6: Ταξιδιωτικές εισπράξεις (σε εκατ. €)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

Διάγραμμα 7: Κίνηση επιβατών εξωτερικού Ιανουάριος-Αύγουστος 2020 & 2021 στον Διεθνή Αεροπλιμένα Αθηνών

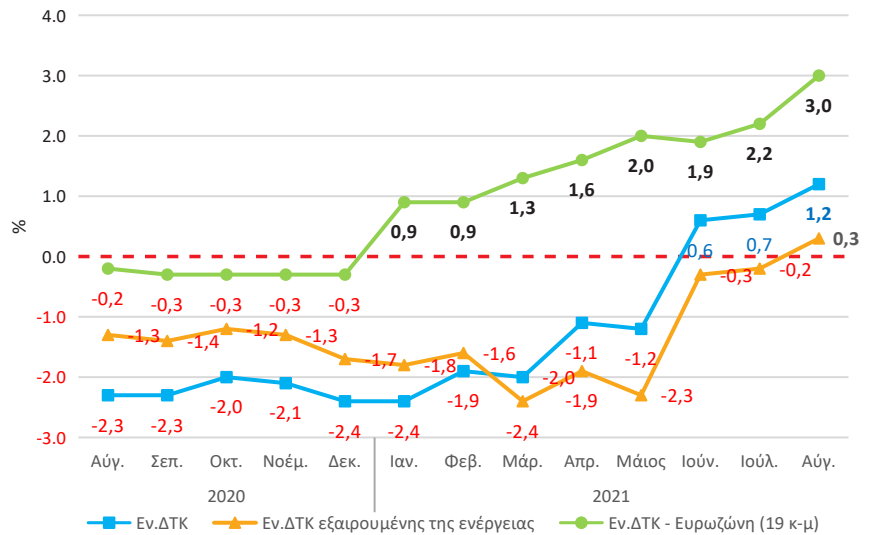

Πηγή: Διεθνής Αεροπλιμένας Αθηνών

Πληθωρισμός

Οι αντιπληθωριστικές τάσεις που αναπτύχθηκαν κατά το προηγούμενο έτος λόγω της πανδημίας και της μείωσης του ΦΠΑ από το 24% στο 13% σε διάφορες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών, περιορίστηκαν σταδιακά εντός του 2021 με αποτέλεσμα την επανεμφάνιση θετικού πληθωρισμού το τελευταίο τρίμηνο. Συγκεκριμένα, η ποσοστιαία μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ) σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους διαμορφώθηκε σε +0,6% τον Ιούνιο και +1,2% τον Αύγουστο του 2021. Εξαιρουμένης πάντως της ενέργειας, η μεταβολή του Εν.ΔΤΚ περιορίζεται σε +0,3%, στοιχείο που υποδηλώνει ότι ο παρατηρούμενος πληθωρισμός είναι σε μεγάλο βαθμό εισαγόμενος και οφείλεται στην αύξηση των διεθνών τιμών του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Σε επίπεδο ευρωζώνης, ο πληθωρισμός έχει επανέλθει από την αρχή του έτους σε θετικό έδαφος και τον Ιούλιο η ποσοστιαία μεταβολή του Εν.ΔΤΚ ανήλθε σε +3%.

Διάγραμμα 8: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ετήσιες % μεταβολές)

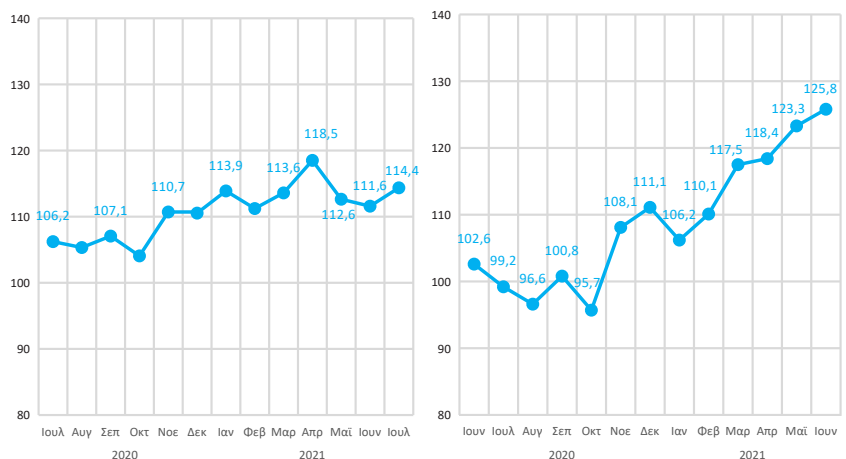

Πηγή: Eurostat

Μεταποίηση

Η πορεία του δείκτη κύκλου εργασιών στη βιομηχανία διατηρείται ανοδική τον μήνα Ιούνιο διατηρώντας την αυξητική τάση του δείκτη που παρατηρήθηκε από τις αρχές του έτους. Η θετική πορεία εντοπίζεται τόσο στις αγορές του εξωτερικού όσο και στο εσωτερικό. Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής σημείωσε αύξηση τον μήνα Ιούλιο, ανακάμπτοντας μερικώς μετά από την πτωτική πορεία των δύο προηγούμενων μηνών ενώ έκλεισε οριακά βελτιωμένος σε σχέση με την αρχή του έτους. Στην ανάκαμψη αυτή, θετική ήταν η επίδραση όλων των ειδών των βιομηχανικών αγαθών, η κύρια όμως συμβολή εντοπίζεται στην παραγωγή κεφαλαίου αγαθών..

Διάγραμμα 9: Δείκτες Παραγωγής και Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία

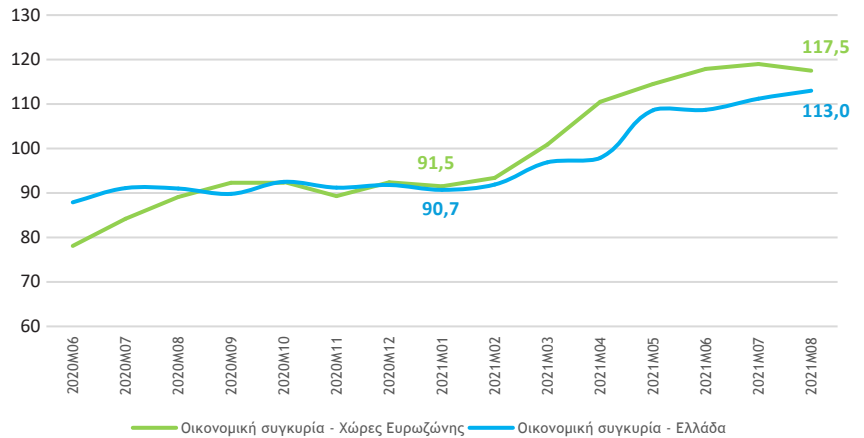

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & EUROSTAT (εποχική προσαρμογή)

Οικονομική Συγκυρία / Πρόδρομοι δείκτες

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα παραμένει από τις αρχές του έτους σε συνεχή ανοδική τάση λόγω, κυρίως, της βελτίωσης των επιχειρηματικών προσδοκιών. Συνέπεια αυτού είναι η βελτίωση του οικονομικού κλίματος με αύξηση του σχετικού δείκτη στις 113 μονάδες ή κατά 25%, περίπου, από την αρχή του έτους. Θετική τάση που περιορίστηκε ελαφρώς τον Αύγουστο ακολούθησε και ο αντίστοιχος δείκτης των χωρών της ευρωζώνης. Ως αποτέλεσμα, η απόκλιση μεταξύ των δύο δεικτών, που είχε δημιουργηθεί από τον Φεβρουάριο, περιορίστηκε σημαντικά τον Αύγουστο και διαμορφώθηκε στις 4,5 μονάδες.

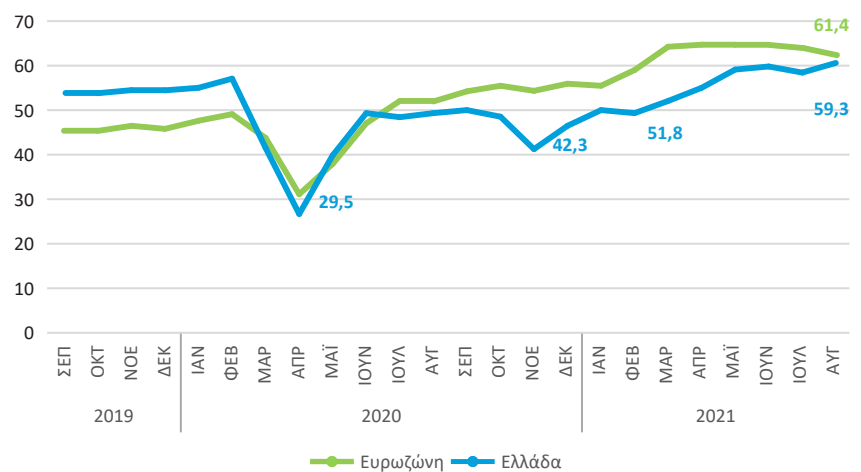
Διάγραμμα 10: Δείκτες οικονομικού κλίματος και καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Πηγή: Eurostat (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Ο Δείκτης PMI για την Ελλάδα ξεπέρασε τον περασμένο Μάρτιο το όριο των 50 μονάδων, το οποίο αντιστοιχεί σε ισορροπία θετικών και αρνητικών απόψεων μεταξύ των υπευθύνων προμηθειών της αγοράς, και έκτοτε κινείται ανοδικά κερδίζοντας περί τις δέκα μονάδες έως και τον Αύγουστο, οπότε ανήλθε στις 59,3 μονάδες. Με αυτό τον τρόπο έκλεισε, σχεδόν, το κενό από τον μέσο όρο των χωρών της Ευρωζώνης, ο οποίος κινείται πάνω από τις 60 μονάδες τους τελευταίους μήνες σημειώνοντας μικρή κάμψη τον μήνα Αύγουστο στις 61,4 μονάδες.

Διάγραμμα 11 : Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη Μεταποίηση (PMI)

Πηγή: IHS Markit

Γενική Κυβέρνηση (ΓΚ) και Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ)

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης, το επτάμηνο του 2021, σε ταμειακή βάση, είναι ελλειμματικό κατά €12.404 εκατ., έναντι ελλείμματος €8.911 εκατ. το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, του 2020, στοιχείο που αποτυπώνει τη δημοσιονομική πίεση που ασκεί η πανδημία. Το πρωτογενές έλλειμμα διαμορφώθηκε στα €9.551 εκατ. (5,6% του ΑΕΠ), έναντι €6.221 εκατ. (3,7% του ΑΕΠ) πέρυσι. Η διάγνωση του ελλείμματος οφείλεται, κυρίως, στην αύξηση των δαπανών, κατά €4.205 εκατ. σε σχέση με πέρυσι. Το σημαντικότερο μερίδιο αυτής της αύξησης οφείλεται στις δαπάνες μεταβιβάσεων και επιδοτήσεων στο πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας. Επιπλέον, επιβάρυνση στον προϋπολογισμό προκλήθηκε λόγω της αύξησης των δαπανών για την απόκτηση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (+€1.954 εκατ. σε σχέση με πέρυσι), η οποία οφείλεται κυρίως σε πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα (+€1,3 δισ., περίπου).

Τα φορολογικά έσοδα του επταμήνου, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΠ, αυξήθηκαν κατά €2.785 εκατ., σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Η αύξηση αυτή οφείλεται, αφενός σε μεταθέσεις καταβολής φόρων όπως «τελών κυκλοφορίας», ΕΝΦΙΑ και Φόρου Εισοδήματος εντός του 2021, αντί για το 2020 και αφετέρου στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας συμπεριλαμβανομένης της σημαντικής βελτίωσης της τουριστικής κίνησης μετά τον Μάιο (βλ. Ισοζύγιο Πληρωμών).

Πάντως το έλλειμμα της ΓΚ δείχνει σημάδια σταθεροποίησης τους τελευταίους μήνες (διάγραμμα 12). Το επόμενο διάστημα, εφόσον δεν υπάρξει σημαντική έξαρση του επιδημιολογικού φαινομένου, δεν αναμένεται μεγάλη επιβάρυνση του ταμειακού αποτελέσματος της ΓΚ διότι:

α) οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πέρυσι μετά το επτάμηνο δεν θα επαναληφθούν στην ίδια έκταση και

β) η μείωση της αβεβαιότητας και η συνεπαγόμενη εξομάλυνση της οικονομικής δραστηριότητας θα επιτρέψει την αύξηση των εισπράξεων από φορολογικά έσοδα και ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες είχαν δεχτεί ισχυρό πλήγμα σωρευτικά τους τελευταίους οκτώ μήνες του 2020.

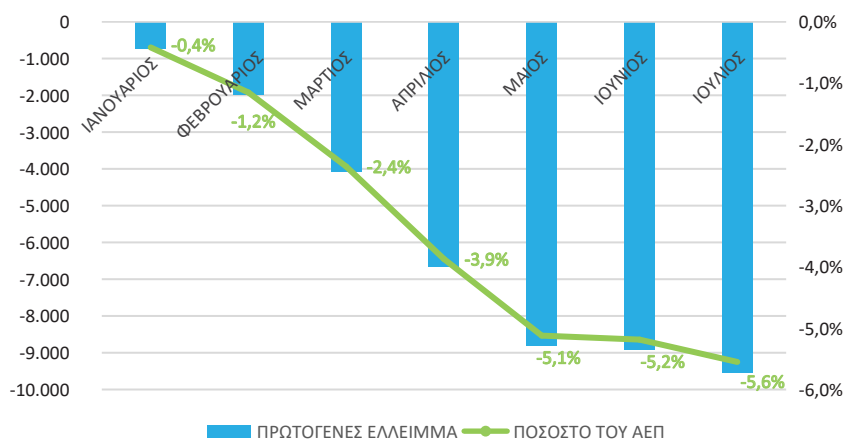
Υπό αυτό το πρίσμα είναι πολύ πιθανό το πρωτογενές έλλειμμα για το 2021 να παραμείνει εντός στόχου να μην ξεπεράσει δηλαδή το 7,2% του ΑΕΠ, όπως προβλέπεται στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2022-2024.

Πίνακας 1: Εκτέλεση προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Ιανουάριος-Ιούλιος (σε εκατ. ευρώ)

	Ιαν-Ιουλ 2020	Ιαν-Ιουλ 2021	Διαφορά 2021-2020 εκατ. Ευρώ	Διαφορά 2021-2020 %
Έσοδα	39.940	42.606	2.666	6,7%
Φόροι	21.730	24.058	2.328	10,7%
Ασφαλιστικές εισφορές	12.223	12.150	-73	-0,6%
Μεταβιβάσεις	3.928	4.439	511	13,0%
Πωλήσεις αγαθών & υπηρεσιών	1.436	1.319	-117	-8,1%
Λοιπά έσοδα	624	641	17	2,7%
<i>εκ των οποίων τόκοι εισπραχθέντες</i>	<i>250</i>	<i>194</i>	<i>-56</i>	<i>-22,4%</i>
Δαπάνες	46.376	50.581	4.205	9,1%
Αμοιβές προσωπικού	10.462	10.664	202	1,9%
Κοινωνικές παροχές	22.556	23.528	972	4,3%
Μεταβιβάσεις	4.345	6.722	2.377	54,7%
Αγορά αγαθών και υπηρεσιών	3.079	3.679	600	19,5%
Επιδότησεις	2.980	2.937	-43	-1,4%
Τόκοι καταβληθέντες	2.950	3.047	97	3,3%
Λοιπές δαπάνες	4	4	0	0,0%
Καθαρή απόκτηση μη χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	2.475	4.429	1.954	78,9%
Ισοζύγιο (πλεόνασμα (+) / έλλειμμα (-))	-8.911	-12.404		
Ως ποσοστό του ΑΕΠ	-5,4%	-7,2%		
Πρωτογενές αποτέλεσμα	-6.211	-9.551		
Ως ποσοστό του ΑΕΠ	-3,7%	-5,6%		
ΑΕΠ	165.830	172.089		

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης Ιούλιος 2021 (τροποποιημένη ταμειακή βάση)

Διάγραμμα 12: Πρωτογενές έλλειμμα σε εκατ. ευρώ και ως ποσοστό του ΑΕΠ (Ιανουάριος-Ιούλιος 2021)

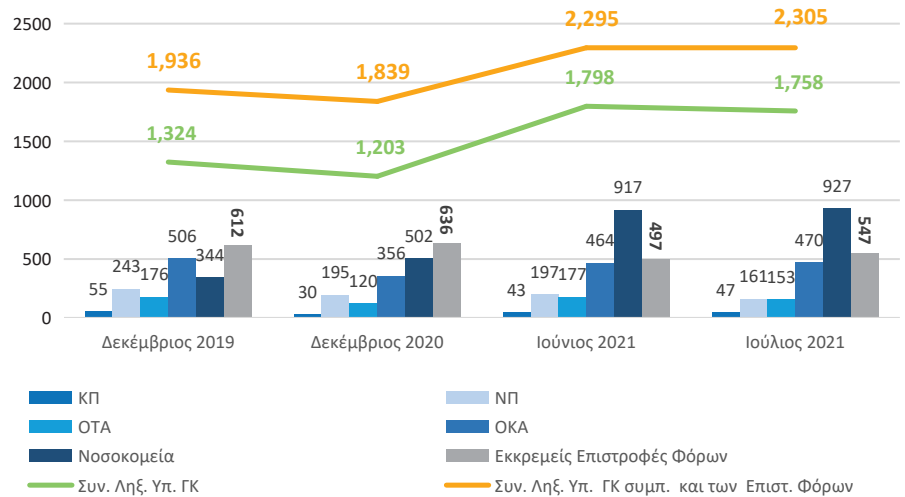
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Δελτία Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης 2021 (τροποποιημένη ταμειακή βάση)

Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Δημοσίου

Το απόθεμα των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του ελληνικού Δημοσίου (συμπεριλαμβανομένων και των εκκρεμών επιστροφών φόρων), ανήλθε τον Ιούλιο σε €2.305 εκατ., καθώς παρατηρείται σημαντική αύξηση από τη αρχή του έτους. Η αύξηση αυτή αποδίδεται στη συσσώρευση επιπλέον ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων όλων των υποτομέων της Γενικής κυβέρνησης (ΓΚ) και ιδιαίτερα των νοσοκομείων. Συγκεκριμένα, οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των νοσοκομείων αυξήθηκαν από €502 εκατ. το Δεκέμβριο του 2020, σε €927 εκατ. τον Ιούλιο του 2021. Αναμένεται πάντως η σημαντική τους αποκλιμάκωση μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας συμψηφισμού των υποχρεώσεων με τα οφειλόμενα ποσά από τους μηχανισμούς αυτόματων επιστροφών και εκπτώσεων (clawback και rebate) κατά το β' εξάμηνο του έτους.

Σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, παρατηρήθηκε οριακή μείωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΓΚ, κατά €40 εκατ. (€1.758 εκατ. από €1.798 εκατ.). Ωστόσο η εξέλιξη αυτή, υπολείπεται κατά πολύ του στόχου που είχε τεθεί για μεγάλη αποκλιμάκωσή τους ειδικά κατά το 1ο εξάμηνο του έτους. Έτσι, το χρονοδιάγραμμα για πλήρη εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, σημαντικό μέρος των οποίων προέρχεται από τα εκκρεμή αιτήματα συνταξιοδότησης (περίπου τα €450 εκατ.), έχει μετατεθεί για το τέλος του τρέχοντος έτους.

Διάγραμμα 13: Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις ΓΚ και υποτομέων (σε εκατ. ευρώ)

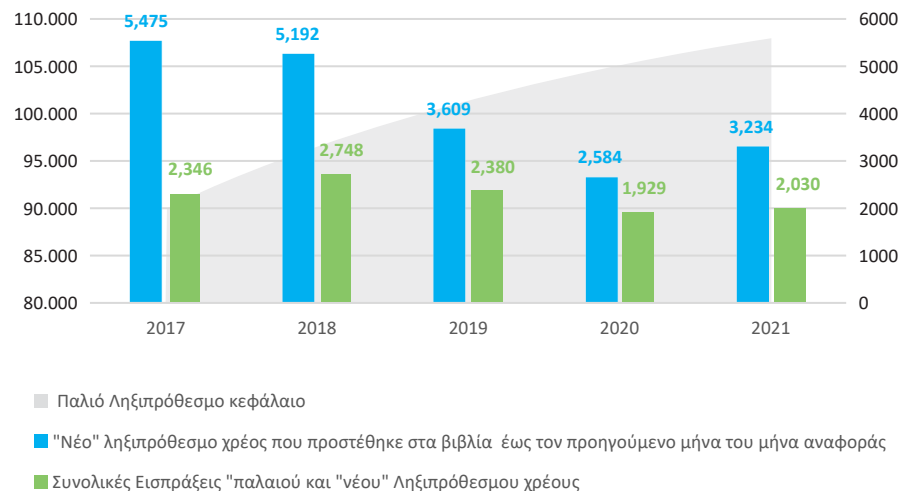

Πηγή: Δελτία Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης ΓΛΚ

Ληξιπρόθεσμες Απαιτήσεις Δημοσίου

Την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2021 η δημιουργία νέων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων ανήλθε σε €3.234 εκατ., σημαντικά υψηλότερη από την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (€2.584 εκατ.). Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στην εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και συγκεκριμένα στην αναστολή είσπραξης βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών το β' τρίμηνο του 2020. Οι συνολικές εισπράξεις των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του ελληνικού Δημοσίου ανήλθαν σε €2.030 εκατ. παρουσιάζοντας αύξηση κατά €100 περίπου εκατ. σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Συγκριτικά με το α' εξάμηνο των ετών 2017-2019, οι επιδόσεις αυτές δείχνουν ότι υπάρχει σημαντική υστέρηση τόσο σε επίπεδο εισπράξεων, όσο και σε επίπεδο δημιουργίας νέου ληξιπρόθεσμου χρέους (με εξαίρεση το έτος 2019). Καθοριστικό για την βελτίωση των επιδόσεων αυτών θα είναι το β' εξάμηνο του έτους, με την προϋπόθεση ότι δεν θα ανασταλεί η ομαλή εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας, ώστε να συνεχιστεί ο θετικός αντίκτυπος στο σκέλος των εσόδων

Διάγραμμα 14: Ληξιπρόθεσμες Απαιτήσεις Ελληνικού Δημοσίου (οφειλές φορολογουμένων προς το ελληνικό Δημόσιο) και συνολικές εισπράξεις για το α' εξάμηνο ετών 2017-2021 (σε εκατ. ευρώ)

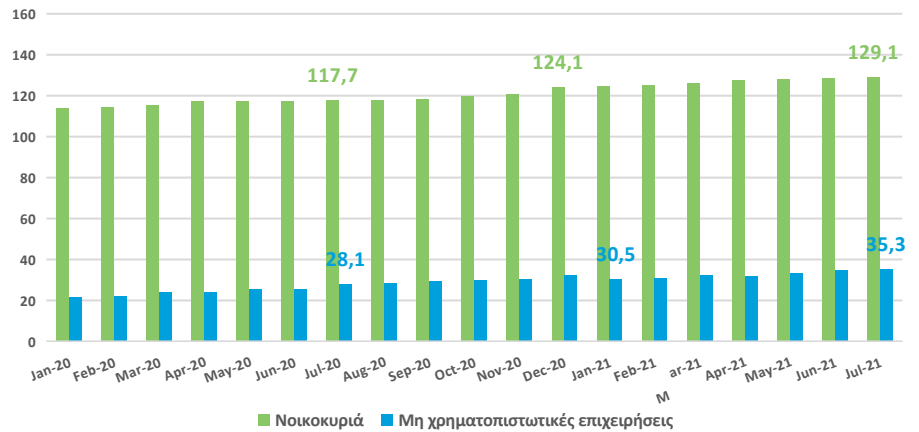
Πηγή: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε)

* Τα στοιχεία του "Νέου Ληξιπρόθεσμου Χρέους" υπολογίζονται με χρονική υστέρηση ενός μήνα, σε σχέση με την περίοδο είσπραξης και διαγραφής ένταυτο. Σημειώνεται ότι το "Νέο Ληξιπρόθεσμο Χρέος" αφορά το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο έως τον προηγούμενο μήνα από το μήνα αναφοράς ενώ τα στοιχεία του "Παλαιού Ληξιπρόθεσμου Χρέους" αφορούν το "Παλιό Ληξιπρόθεσμο Κεφάλαιο" όπως διαμορφώνεται το μήνα αναφοράς.
** Ως "Παλιό Ληξιπρόθεσμο Χρέος" ορίζεται το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο τον 30/11 του προηγούμενου έτους από το έτος αναφοράς (αναγράφεται κατόπιν αφαίρεσης των διενεργούμενων εισπράξεων και διαγραφών).

Καταθέσεις

Το 2021 συνεχίστηκε η αυξητική πορεία των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα οι οποίες στο σύνολό τους ξεπέρασαν τα €164 δισ., τον Ιούλιο. Όσον αφορά στις καταθέσεις των νοικοκυριών, αυτές αυξήθηκαν κατά €5 δισ. από τις αρχές του έτους, ενώ αντίστοιχη αύξηση είχαν οι καταθέσεις των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων. Την αύξηση των επιχειρηματικών καταθέσεων αλλή και των αποταμιεύσεων των νοικοκυριών συνεπικουρεί σε σημαντικό βαθμό η συνέχιση των ενισχύσεων και κυβερνητικών μεταβιβάσεων στην οικονομία. Ο βαθμός αξιοποίησης των τραπεζικών καταθέσεων θα αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα για την ταχύτητα ανάκαμψης της οικονομίας το επόμενο διάστημα.

Διάγραμμα 15: Υπόλοιπα των καταθέσεων νοικοκυριών και μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (δισ. ευρώ)

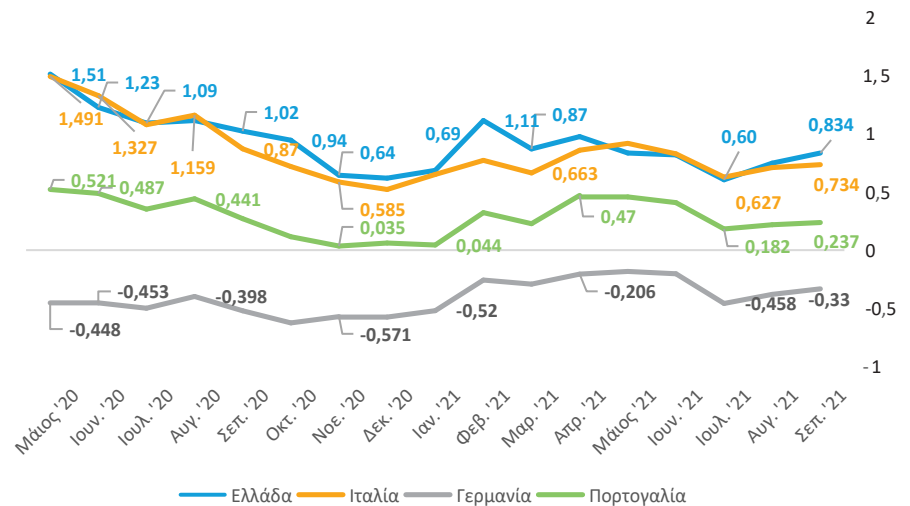

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος.

Αποδόσεις Ομολόγων

Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων, ανεξάρτητα από τη διάρκειά τους, εξακολουθούν να βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Το δεκαετές ομόλογο, την τρέχουσα περίοδο, τίθεται υπό διαπραγμάτευση στη δευτερογενή αγορά ομολόγων με απόδοση κοντά στο 0,8%, γεγονός ιδιαίτερα ευνοϊκό για το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου. Η διατήρηση χαμηλού κόστους δανεισμού κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, ειδικά αν ληφθούν υπόψη οι «πιστικές» ανάγκες για τη χρηματοδότηση των δαπανών αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας. Καθώς η οικονομική δραστηριότητα έχει σημειώσει σημαντική ανάκαμψη και αναμένεται περαιτέρω ενίσχυσή της, οι πληθωριστικές πιέσεις (ή ανησυχίες) πιθανώς να ενταθούν με πιθανό αποτέλεσμα την αύξηση των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων. Εξάλλου, το πρόγραμμα αγοράς κρατικών ομολόγων από την ΕΚΤ (PEPP), από το οποίο επωφελείται και η Ελλάδα, έχει έκτακτο χαρακτήρα και αναμένεται να τερματιστεί, ενώ η συμπερίληψη των ελληνικών ομολόγων στα καθιερωμένα προγράμματα επαναγοράς θα εξαρτηθεί από το πόσο γρήγορα οι ελληνικοί τίτλοι θα επανέλθουν σε επενδυτική βαθμίδα. Αναφορικά με τις τρέχουσες εκδόσεις χρέους, στις αρχές Σεπτεμβρίου το ελληνικό Δημόσιο προχώρησε στην επανέκδοση ενός 5ετούς τίτλου με σχεδόν μηδενικό επιτόκιο και ενός 30ετούς τίτλου με επιτόκιο 1,67% ενώ συνολικά αντιλήθηκαν €2,5 δισ.

Διάγραμμα 16: Απόδοση δεκαετών ομολόγων

Πηγή: Bloomberg, βάση δεδομένων ΕΔΣ